

Európske monitorovacie centrum
pre drogy a drogovú závislosť

ESPAD

Zhrnutie

Správa ESPAD za rok 2007

Užívanie drog medzi žiakmi v 35 európskych krajinách

Právne upozornenie

Táto publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) je chránená autorským právom. EMCDDA odmieta právnu a inú zodpovednosť za akékoľvek dôsledky vyplývajúce z použitia údajov uvádzaných v tomto dokumente. Obsah tejto publikácie nemusí vyjadrovať oficiálne názory partnerov EMCDDA, členských štátov EÚ ani inštitúcií alebo agentúr Európskej únie alebo Európskych spoločenstiev.

Na internete je k dispozícii množstvo ďalších informácií o Európskej únii. Môžete k nim získať prístup prostredníctvom portálu Europa (<http://europa.eu>).

Tento súhrn je dostupný v bulharčine, španielčine, češtine, dánčine, nemčine, estónčine, gréčtine, angličtine, francúzštine, taliančine, lotyštine, litovčine, maďarčine, holandčine, poľštine, portugalčine, rumunčine, slovenčine, slovinčine, fínčine, švédčine, turečtine a nórčine. Všetky preklady vyhotovilo Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie.

Katalogizačné údaje možno nájsť na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2009

ISBN 978-92-9168-371-0

© Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť, 2009

Reprodukcia sa povoľuje za predpokladu, že sa uvedie zdroj.

Printed in Spain

VYTLAČENÉ NA BIELOM BEZCHLÓROVOM PAPIERI

Obsah

Predhovor	4
Zhrnutie	5
Metodika a kvalita údajov	5
Cigarety	5
Alkohol	6
Nelegálne drogy	7
Iné látky	10
Záverečné poznámky	10
Hlavné údaje, ktoré sa vzťahujú na drogy	14

Autori:

Björn Hibell, Švédská rada pre informácie o alkohole a iných drogách (CAN), Štokholm, Švédsko.

Ulf Guttormsson, Švédská rada pre informácie o alkohole a iných drogách (CAN), Štokholm, Švédsko.

Salme Ahlström, Výskum alkoholu a drog, STAKES, Helsinki, Fínsko.

Olga Balakireva, Inštitút pre ekonómiu a prognózy, NASU, Kyjev, Ukrajina.

Thoroddur Bjarnason, Fakulta sociológie a práva, Univerzita Akureyri, Island.

Anna Kokkevi, Univerzitný výskumný ústav duševného zdravia, Atény, Grécko.

Ludwig Kraus, IFT Institut für Therapieforchung, Mníchov, Nemecko.

Bibliografické údaje k celej správe:

Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlström, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A. and Kraus, L. (2009), The 2007 ESPAD report. Substance use among students in 35 European countries, Švédská rada pre informáciu o alkohole a iných drogách, Štokholm, Švédsko.

Údaje o tom, ako získať celú správu, nájdete na: <http://www.espad.org>

Predhovor

Sme veľmi radi, že vám môžeme predložiť toto zhrnutie zistení prieskumu na európskych školách v roku 2007, ktoré poskytol Európsky školský prieskum o alkohole a iných drogách (ESPAD). Toto zhrnutie sme sprístupnili v 23 jazykoch, aby sme zabezpečili čo najrozsiahlejšie rozšírenie v Európe. Zhrnutie slúži ako doplnok k celej správe, ktorá je k dispozícii v angličtine.

Toto viacjazyčné zhrnutie je výsledkom spolupráce, ktorá existuje medzi Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) a ESPAD. Našimi spoločnými cieľmi sú: rozšíriť prístup k informáciám a odborným poznatkom o užívaní alkoholu a iných drog medzi žiakmi, ktoré boli získané prostredníctvom projektu ESPAD, zlepšiť dostupnosť, kvalitu a porovnateľnosť údajov školského prieskumu a dosiahnuť maximálne analytické pochopenie problému z údajov, ktoré sú dostupné v tejto oblasti.

Mandátom EMCDDA je zbierať, analyzovať a šíriť vecné, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o drogovej situácii v Európe. Projekt ESPAD poskytuje dôležité informácie na získanie obrazu o mladých ľuďoch Európe. Projekt ESPAD poskytuje spoločný prístup k zberu informácií o užívaní drog medzi žiakmi vo veku 15 až 16 rokov v Európe a umožňuje hodnotenie trendov v priebehu času.

Práca projektu ESPAD by nebola možná bez štedrej podpory švédskej vlády, Švédskeho národného inštitútu verejného zdravia a Pompiduovej skupiny. Radi by sme tiež využili túto príležitosť a poďakovali vládny a mimovládny partnerom v krajinách ESPAD, ktoré prispeli k financovaniu, zberu údajov, analýze a šíreniu tejto dôležitej práce.

Wolfgang Götz, riaditeľ EMCDDA

Björn Hibell, koordinátor ESPAD

Zhrnutie

Hlavným účelom Európskeho školského prieskumu o alkohole a iných drogách (ESPAD) je zber porovnateľných údajov o užívaní drog medzi európskymi žiakmi vo veku 15 – 16 rokov s cieľom monitorovať trendy v rámci krajín, ako aj medzi nimi. Dosiaľ sa v rámci projektu ESPAD uskutočnili štyri vlny zberu údajov. Prvá štúdia sa uskutočnila v 26 krajinách v roku 1995, zatiaľ čo zber údajov v roku 2007 sa uskutočnil v 35 krajinách. Toto zhrnutie predstavuje hlavné výsledky prieskumu v roku 2007, ako aj zistenia, ktoré sa týkajú dlhodobých trendov. Úvodná časť uvádza stručný prehľad metodiky.

Základ spoločného projektu tvoria nezávislé výskumné tímy v zúčastnených krajinách. Na zbere údajov ESPAD sa v roku 2007 zúčastnilo viac ako 100 000 žiakov z týchto krajín: Arménsko, Rakúsko, Belgicko (Flámsko), Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česko, Dánsko, Estónsko, Faerské ostrovy, Fínsko, Francúzsko, Nemecko (7 spolkových krajín), Grécko, Maďarsko, Island, Írsko, Ostrov Man, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Malta, Monako, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Ruská federácia, Slovensko, Slovinsko, Švédsko, Švajčiarsko, Ukrajina a Spojené kráľovstvo.

Metodika a kvalita údajov

Prieskumy sa uskutočnili podľa štandardizovanej metodiky a so spoločným dotazníkom ako v predchádzajúcich štúdiách ESPAD, aby sa poskytli čo najporovnateľnejšie údaje. Údaje sa zbierali najmä počas jari 2007 a cieľovou populáciou boli žiaci, ktorí sa narodili v roku 1991, s priemerným vekom 15,8 roku v čase zberu údajov.

Údaje sa zbierali skupinovo riadenými dotazníkmi. Žiaci odpovedali na dotazníky anonymne v triede za prítomnosti učiteľov alebo výskumných asistentov, ktorí pôsobili ako vedúci prieskumu. Okrem dvoch výnimiek boli štatistické vzorky tried celonárodne reprezentatívne: v Nemecku sa štúdia uskutočnila v 7 zo 16 federálnych štátov (spolkových krajín), kým belgický zber údajov bol obmedzený na holandsky hovoriacu časť (Flámsko).

Obsah medzinárodnej správy je založený na štandardizovaných správach z jednotlivých krajín

a súboroch údajov poskytnutých koordinátorom a správcovi databázy. Niekoľko krajín sa stretlo s menšími problémami metodického druhu, ale tieto nie sú takého rozsahu, aby vážne ohrozili porovnateľnosť výsledkov, a pre väčšinu krajín sa celková platnosť považuje za vysokú. Národný kultúrny kontext, v ktorom žiaci odpovedali na otázky, sa však určite líšil.

Veľkosti štatistických vzoriek krajín sa priblížili odporúčanému počtu 2400 alebo ho presiahli, okrem menších krajín, v ktorých sa na prieskume zúčastnil menší, ale stále významný počet žiakov. Kombinácia malej hrubej vzorky a vysokého stupňa predčasného ukončenia školy viedla v Dánsku k čistej vzorke, ktorá bola príliš malá na to, aby sa považovala za úplne reprezentatívnu, a teda plne porovnateľnú.

Malé rozdiely v bodových odhadoch medzi krajinami alebo v priebehu času by sa mali interpretovať opatrne. Na základe skúseností, vzhľadom na veľkosť národných štatistických vzoriek a použitý spôsob vzorkovania, sa však rozdiely väčšie ako niekoľko percentuálnych bodov môžu pomerne spoľahlivo považovať za významné.

Cigarety

Na začiatku dotazníka je uvedených niekoľko otázok týkajúcich sa fajčenia cigariet. V prieskume v roku 2007 uviedlo v priemere 58 % žiakov v zúčastnených krajinách, že skúsili fajčiť cigarety aspoň raz a 29 % fajčilo cigarety počas uplynulých 30 dní. Dve percentá zo všetkých žiakov vyfajčili aspoň balíček cigariet za deň počas uplynulých 30 dní.

Poradia hodnotenia krajín týkajúce sa celoživotného a relatívne nedávneho fajčenia (uplynulých 30 dní) sú viac-menej rovnaké. Krajinami s vysokou prevalenciou fajčenia cigariet počas uplynulých 30 dní sú Rakúsko, Bulharsko, Česko, a Lotyšsko (40 – 45 %) a krajinami s nízkou prevalenciou sú Arménsko, Island, Nórsko a Portugalsko (7 – 19 %). Neexistuje zrejma geografická schéma, ale žiaci v stredoeurópskych a východoeurópskych krajinách patria často medzi tých, ktorí uvádzajú vyššie miery fajčenia.

V krajinách, v ktorých fajčí viac žiakov, je pravdepodobnejšie, že nájdete žiakov uvádzajúcich ľahkú dostupnosť cigariet. Skoré začatie s fajčením (vo veku 13 rokov alebo skôr) tiež súvisí, na úrovni krajiny, s vyššími úrovňami fajčenia v uplynulom mesiaci. V priemere 7 % žiakov uviedlo, že denne fajčí cigarety, pričom začali vo veku 13 rokov alebo skôr. Denné fajčenie cigariet v tomto ranom veku je najbežnejšie medzi žiakmi v Česku, Estónsku, Lotyšsku a na Slovensku (miery prevalence asi 13 %) a najmenej bežné medzi žiakmi v Grécku a Rumunsku (asi 3 %).

Na agregovanej úrovni krajiny boli v roku 2007 rodové rozdiely vo fajčení počas uplynulých 30 dní zanedbateľné. Avšak v jednotlivých krajinách možno pozorovať veľké rozdiely. Napríklad chlapci v Arménsku boli o 16 percentuálnych bodov pred dievčatami a naopak, v Monaku boli dievčatá o 19 percentuálnych bodov pred chlapcami.

V priebehu času možno pozorovať mierny nárast vo fajčení počas uplynulých 30 dní, pričom celková priemerná miera prevalence poklesla o štyri percentuálne body medzi rokmi 1995 a 2007 v krajinách ESPAD s porovnateľnými údajmi za všetky štyri vlny. Ak sa porovnanie obmedzí na obdobie medzi rokmi 1999 a 2007, pokles v súčasnom fajčení je sedem percentuálnych bodov. V roku 1995 sa pozoroval malý celkový rodový rozdiel (4 percentuálne body), ale tento rozdiel sa stratil v roku 2007.

Iba v štyroch krajinách je situácia iná v súvislosti s dlhodobým klesajúcim trendom v súčasnom fajčení, keď vykazujú vyššie úrovne v roku 2007 ako v roku 1995. Vo všetkých týchto krajinách však skutočný nárast nastal už medzi rokom 1995 a 1999 a situácia je odvtedy relatívne stabilná. Takže celkový obraz trendu vo fajčení počas uplynulých 30 dní v krajinách ESPAD je odrazom zníženia alebo aspoň stabilizovanej situácie.

Alkohol

Vo všetkých krajinách ESPAD minimálne dve tretiny žiakov pili alkohol aspoň raz počas svojho života, čo predstavuje priemer ESPAD takmer 90 % v prieskume v roku 2007. Príslušné priemerné údaje za uplynulých 12 mesiacov sú 82 % a za uplynulých 30 dní 61 %. Tieto údaje boli relatívne stále od roku 1995 do roku 2007 pre celoživotné prevalence a prevalence za uplynulých 12 mesiacov, zatiaľ čo 30-dňové údaje sa zvyšovali až do roku 2003, než v roku 2007 trochu poklesli, najmä medzi chlapcami. Medzi

dvomi poslednými prieskumami existovalo aj zreteľné zvýšenie priemerného podielu žiakov, ktorí pili pivo a/alebo víno počas uplynulých 30 dní.

Uvedené priemerné údaje sú však založené na veľmi rozdielnych údajoch krajín. Napríklad pitie alkoholu počas uplynulých 30 dní udávalo 80 % žiakov v Rakúsku a Dánsku (obmedzená porovnateľnosť), ale iba 31 % na Islande a 35 % v Arménsku.

Údaje celoživotnej prevalence, prevalence za uplynulých 12 mesiacov a uplynulých 30 dní sú takmer rovnaké pre chlapcov aj dievčatá. Ak sa však približujeme k vyšším frekvenciám v príslušnom časovom rámci (40-, 20- a 10-krát), sú podiely obvykle vyššie medzi chlapcami. Tieto vysoké frekvencie uvádzali najmä žiaci v Rakúsku a Nemecku (7 spolkových krajín), zatiaľ čo škandinávске krajiny Fínsko, Island, Nórsko a Švédsko patria medzi krajiny s veľmi malým počtom žiakov, ktorí pijú tak často.

Celkové množstvo alkoholu skonzumovaného počas posledného dňa pitia je obvykle nízke v krajinách, v ktorých žiaci konzumujú alkohol často, napríklad v Grécku, a vysoké je naopak v krajinách s nízkymi frekvenciami konzumácie. Medzi krajiny s touto schémou patria škandinávске krajiny Fínsko, Island, Nórsko a Švédsko. Z tejto schémy však existujú výnimky, ktoré zahŕňajú Dánsko (obmedzená porovnateľnosť) a Rakúsko, v ktorých žiaci uvádzajú vysoké frekvencie, ako aj veľké skonzumované množstvá. V krajinách s najväčšími priemernými množstvami, v Dánsku (obmedzená porovnateľnosť) a na Ostrove Man, sú množstvá na priemerného žiaka asi o 3 – 4 litre vyššie ako v krajinách s najnižšou priemernou spotrebou (Arménsko a Cyprus).

Takmer vo všetkých krajinách konzumujú chlapci väčšie množstvá alkoholu ako dievčatá. Najvýraznejším opakom je Island, kde dievčatá udávajú väčšie množstvá ako chlapci. Vo veľkej väčšine krajín je pivo prevládajúcim nápojom medzi chlapcami, zatiaľ čo liehoviny sú najdôležitejším nápojom medzi dievčatami vo viac ako polovici krajín.

Celkovo je pivo prevládajúcim nápojom, pričom predstavuje asi 40 % skonzumovaného množstva (v 100 % alkoholu) v posledný deň pitia, za ktorým nasledujú liehoviny s 30 % a víno s 13 %. Pivo ešte viac prevláda medzi chlapcami, keď predstavuje asi polovicu ich celkovej spotreby v posledný deň pitia. Dievčatá majú rovnomernejšie rozdelenú schému, pričom liehoviny, ako najdôležitejší druh, predstavujú asi jednu tretinu celkovej spotreby.

Na úrovni krajiny existuje silný pozitívny vzťah medzi udávanou konzumáciou alkoholu za posledný deň pitia a vnímanou úrovňou intoxikácie v tento deň. Takže v krajinách, v ktorých žiaci udávali, že skonzumovali väčšie množstvá alkoholu, udávali aj vyššie úrovne intoxikácie.

V priemere bola polovica žiakov prieskumu ESPAD intoxikovaná aspoň raz počas svojho života do takej miery, že sa pri chôdzi potácali, nezrozumiteľne rozprávali alebo vracali. V prípade 39 % žiakov sa to stalo počas uplynulých 12 mesiacov a v prípade 18 % počas uplynulých 30 dní. V rámci krajín existovali rodové rozdiely vo frekvenciách opitosti, v niektorých krajinách s vyššími údajmi pre chlapcov a v iných pre dievčatá, kým na priemernej úrovni prieskumu ESPAD neexistovali žiadne rodové rozdiely.

Krajiny s vysokým počtom žiakov, ktorí boli opití počas uplynulých 12 mesiacov, vykazujú obvykle vyššie údaje pre opitosť počas uplynulých 30 dní. Krajinami, v ktorých mnoho žiakov udáva častú opitosť, sú Dánsko (obmedzená porovnateľnosť), ostrov Man, Spojené kráľovstvo a Rakúsko, s údajmi od 49 do 31 % opitosti počas uplynulých 30 dní. Krajiny na druhom konci stupnice zahŕňajú Arménsko (2 %) a Cyprus (9 %).

Iným spôsobom merania opitosti bola otázka týkajúca sa frekvencie konzumácie piatich pohárov alebo viac pri jednej príležitosti. Táto miera „príležitostného nadmerného pitia“ poskytuje do určitej miery odlišný obraz než otázka o intoxikácii. Niektoré krajiny dosahujú vysoké bodové ohodnotenie v oboch meraniach, napríklad Dánsko (obmedzená porovnateľnosť), ostrov Man a Spojené kráľovstvo. Existujú však krajiny, v ktorých viacerí žiaci udávajú príležitostné nadmerné pitie počas uplynulých 30 dní, zatiaľ čo sú pomerne nízko v hodnotiacom zozname opitosti za rovnaké obdobie. Príkladmi takýchto krajín sú Malta, Portugalsko, Estónsko a Lotyšsko.

V priemere 43 % žiakov prieskumu ESPAD udávalo príležitostné nadmerné pitie počas uplynulých 30 dní, ktoré bolo bežnejšie medzi chlapcami (47 %) ako medzi dievčatami (39 %). Chlapci tiež prevládali vo veľkej väčšine krajín. V niekoľkých krajinách boli tieto údaje rovnaké, existujú však aj krajiny, v ktorých toto uvádzalo viac dievčat ako chlapcov. Najprekvapujúcejším príkladom je Nórsko, kde 42 % dievčat a 35 % chlapcov uvádzalo príležitostné nadmerné pitie počas uplynulých 30 dní.

V priemere sa príležitostné nadmerné pitie počas uplynulých 30 dní zvýšilo v období od roku 1995 do roku 1999, ale aj v období od roku 2003 do roku 2007. Toto druhé obdobie sa vzťahuje najmä na dievčatá, s nárastom od 35 % do 42 %. V roku 1995 bolo príležitostné nadmerné pitie v priemere bežnejšie medzi chlapcami ako medzi dievčatami, ale tento rozdiel sa podstatne znížil v roku 2007. Krajinami s trvale rastúcim trendom vo všetkých štyroch zberoch údajov sú Chorvátsko, Česko, Malta, Portugalsko a Slovensko.

V ostatnom čase sa zistil nárast vo viac ako polovici krajín. Najvýraznejší nárast v období od roku 2003 do roku 2007 sa zistil v Portugalsku, kde podiel žiakov, ktorí uvádzali príležitostné nadmerné pitie počas uplynulých 30 dní, vzrástol z 25 % na 56 %, t. j. o 31 percentuálnych bodov. Ďalšími krajinami s veľkým nárastom sú Poľsko (ktoré sa vrátilo takmer na úroveň roku 1999 po poklese v roku 2003; 16 percentuálnych bodov), Francúzsko (15), Chorvátsko (14) a Bulharsko (12).

Určitý počet žiakov udával problémy počas uplynulých 12 mesiacov, ktoré súviseli s spotrebou alkoholu. V priemere 15 % v minulosti malo vážne problémy s rodičmi a táto hodnota bola porovnateľná (13 %) pre „dosahovanie slabých výsledkov v škole a práci“, „vážne problémy s priateľmi“ a „fyzické bitky“. Krajinami, v ktorých mnoho žiakov uviedlo problémy súvisiace s konzumáciou alkoholu, sú Bulharsko, Ostrov Man, Spojené kráľovstvo a Lotyšsko. Na úrovni krajiny existuje pozitívna korelácia medzi zaznamenanými problémami a intoxikáciou počas uplynulých 30 dní.

Väčšina problémov súvisiacich s alkoholom sa v priemere vyskytuje častejšie u chlapcov. Najvýraznejšie je to v prípade „fyzických bitiek“ a „problémov s políciou“. Niektoré z problémov vykazujú približne rovnaké priemery a pri jednom probléme („vážne problémy s priateľmi“) je priemer dokonca mierne vyšší medzi dievčatami.

Nelegálne drogy

Jedna tretina žiakov v krajinách ESPAD uvádza, že kanabis je pre nich ľahko dostupný. Chlapci považujú kanabis za trochu ľahšie dostupný ako dievčatá, hoci rodový rozdiel je pomerne malý. Amfetamíny a extáza sa nepovažujú za tak ľahko dostupné ako kanabis.

Podľa prieskumu z roku 2007 v priemere 23 % chlapcov a 17 % dievčat vyskúšalo nelegálne drogy aspoň raz počas svojho života. Pojem „akákoľvek nelegálna droga“ zahŕňa

Súhrnná tabuľka. Vybrané hlavné výsledky podľa krajín. (V percentách, pokiaľ nie je uvedené inak.) ESPAD 2007.

	Fajčenie cigariet počas uplynulých 30 dní	Pitie alkoholu počas uplynulých 12 mesiacov	Opitosť počas uplynulých 12 mesiacov	Objem alkoholu (100 % obsah) v posledný deň pitia	Celoživotné užívanie kanabisu	Celoživotné užívanie akejkolvek nelegálnej drogy inej než kanabis ⁽¹⁾	Celoživotné užívanie inhaláčnych prostriedkov ⁽²⁾	Celoživotné užívanie utišujúcich prostriedkov alebo sedatív, ktoré sa neviažu na lekársky predpis	Celoživotné užívanie alkoholu s tabletkami ⁽³⁾
Arménsko	7	66	8	1.6	3	2	5	0	1
Rakúsko	45	92	56	5.5	17	11	14	2	12
Belgicko (Flámsko)	23	83	29	4.3	24	9	8	9	4
Bulharsko	40	83	45	3.5	22	9	3	3	3
Chorvátsko	38	84	43	5.2	18	4	11	5	8
Cyprus	23	79	18	2.1	5	5	16	7	3
Česko	41	93	48	4.5	45	9	7	9	18
Estónsko	29	87	42	5.1	26	9	9	7	5
Faerské ostrovy	33	..	41	..	6	1	8	3	6
Fínsko	30	77	45	5.7	8	3	10	7	9
Francúzsko	30	81	36	3.6	31	11	12	15	6
Nemecko (7 spolkových krajín)	33	91	50	5.1	20	8	11	3	7
Grécko	22	87	26	3.1	6	5	9	4	3
Maďarsko	33	84	42	4.0	13	7	8	9	12
Island	16	56	..	4.1	9	5	4	7	4
Írsko	23	78	47	..	20	10	15	3	7
Ostrov Man	24	93	61	7.3	34	16	17	7	12
Taliansko	37	81	27	3.6	23	9	5	10	4
Lotyšsko	41	89	45	..	18	11	13	4	8
Litva	34	87	43	4.0	18	7	3	16	5
Malta	26	87	38	3.9	13	9	16	5	11
Monako	25	87	35	2.5	28	10	8	12	5
Holandsko	30	84	36	4.9	28	7	6	7	4
Nórsko	19	66	40	5.9	6	3	7	4	4
Poľsko	21	78	31	3.9	16	7	6	18	5
Portugalsko	19	79	26	..	13	6	4	6	3
Rumunsko	25	74	26	2.5	4	3	4	4	4
Rusko	35	77	40	2.8	19	5	7	2	4
Slovensko	37	88	50	4.2	32	9	13	5	12
Slovinsko	29	87	43	4.5	22	8	16	5	4
Švédsko	21	71	37	5.2	7	4	9	7	7
Švajčiarsko	29	85	41	3.9	33	7	9	8	6
Ukrajina	31	83	32	2.8	14	4	3	4	1
Spojené kráľovstvo	22	88	57	6.2	29	9	9	2	7
Priemer (nevážený)	29	82	39	4.2	19	7	9	6	6
Dánsko ⁽⁴⁾	32	94	73	7.5	25	10	6	5	6

⁽¹⁾ „Akákoľvek nelegálna droga iná ako kanabis“ zahŕňajúca extázu, amfetamíny, LSD alebo iné halucinogénne látky, crack, kokaín a heroín.⁽²⁾ Inhaláčné prostriedky: „... (lepidlo atď.), s cieľom dostať sa do nálady“.⁽³⁾ „S cieľom dostať sa do nálady“ s výnimkou Cypru („cítiť sa inak“) a Rumunska („cítiť sa lepšie“).⁽⁴⁾ Dánsko: obmedzená porovnateľnosť.

kanabis, amfetamíny, kokaín, crack, extázu, LSD a heroín. Užívanie nelegálnych drog sa medzi krajinami značne líši. Takmer polovica žiakov uvádza takéto užívanie v Česku (46 %) a relatívne vysoký počet žiakov (zhruba tretina) vo Francúzsku, na Ostrove Man, Slovensku a vo Švajčiarsku. Iba približne 6 % uviedlo užívanie nezákonných drog na Cypre, Faerských ostrovoch, v Nórsku a Rumunsku. Nižšie miery prevalence sa často vyskytujú v škandinávskych krajinách a vo východnej Európe.

Veľká väčšina žiakov, ktorí vyskúšali nelegálne drogy, užívala kanabis. Celoživotné užívanie kanabisu uviedlo 19 % žiakov, kým 7 % okúsilo jednu alebo viac iných drog zahrnutých v zozname. Extáza, kokaín a amfetamíny nasledujú na druhom rozdelenom mieste (3 % každá z nich), menej bežne sa uvádzali LSD, crack a heroín (1 – 2 %). Bulharsko, Estónsko, Ostrov Man, Lotyšsko a Slovensko sú medzi prvými piatimi krajinami v súvislosti s celoživotným užívaním extázy v roku 2007 (miery prevalence okolo 6 – 7 %).

Iné drogy, ktoré sa skúmali, ale neboli zahrnuté do zoznamu nelegálnych drog, sú halucinogénne huby, GHB (kyselina gama-hydroxymaslová) a anabolické steroidy. Celoživotné užívanie halucinogénnych húb uviedli 3 %, kým GHB a steroidy uviedlo 1 %, čo je rovnaká hodnota ako uvádzaná skúsenosť s injekčným užívaním drog.

Keďže kanabis je najčastejšie užívanou nelegálnou drogou, je užitočný bližší pohľad na túto látku. Užívanie kanabisu počas uplynulých 12 mesiacov udávalo 14 % zo všetkých žiakov, kým užívanie počas uplynulých 30 dní uviedlo 9 % chlapcov a 6 % dievčat (priemer 7 %). V dvoch krajinách s najvyššou prevalenciou (Česko a Ostrov Man) jeden zo šiestich žiakov uviedol užívanie kanabisu počas uplynulých 30 dní, čo naznačuje pravidelnejšiu spotrebu kanabisu v týchto dvoch krajinách. Iba 1 – 2 % udávali súčasné užívanie v Arménsku, na Faerských ostrovoch, vo Fínsku, v Nórsku, Rumunsku a vo Švédsku. Krajiny s vysokou prevalenciou sa najčastejšie nachádzajú v západnej Európe.

Vo väčšine krajín, ale nie vo všetkých, užívalo kanabis počas uplynulých 30 dní viac chlapcov ako dievčat. Krajiny, v ktorých mnoho žiakov uvádza užívanie kanabisu počas uplynulých 30 dní, sú v mnohých prípadoch tie isté krajiny, v ktorých mnoho žiakov uviedlo, že mali možnosť vyskúšať kanabis, ale neurobili to.

Relatívne vysoké miery prevalence užívania kanabisu medzi mladými ľuďmi v Európe vyvolávajú otázku o jeho možných negatívnych dôsledkoch pre jednotlivca

a spoločnosť. Analyzovaním voliteľného modulu CAST-scale sa odhadlo riziko problémov súvisiacich s kanabisom v 17 krajinách ESPAD, ktoré poskytli takéto údaje. Celkovo jeden zo siedmich užívateľov kanabisu v uplynulom roku (14 %) bol klasifikovaný tak, že je uňho vysoké riziko vývoja problémov súvisiacich s kanabisom a priemerná prevalencia vysokorizikových užívateľov bola v krajinách 2 %. Boli zistené rozdiely špecifické pre krajiny, čo sa týka rizika poškodenia spôsobeného kanabisom a percento vysokorizikových užívateľov v populácii zodpovedá mieram prevalence užívania kanabisu v jednotlivých krajinách. Inými slovami prevalencia vysokorizikových užívateľov na úrovni populácie sa zvyšuje s prevalenciou užívania kanabisu.

V krajinách ESPAD s porovnateľnými údajmi pre všetky štyri vlny udávalo 12 % žiakov celoživotné užívanie nelegálnych drog v roku 1995 a tento údaj sa zvýšil na 21 % v roku 2003. Výsledky z roku 2007 však ukazujú, že sa stúpajúci trend v užívaní nelegálnych drog zastavil, pretože v tomto roku iba 18 % žiakov udávalo takéto skúsenosti. Tento vývoj je takmer rovnaký pre obe pohlavia a dievčatá sú stále asi päť percentuálnych bodov za chlapcami.

Hoci je celkový trend medzi rokmi 2003 a 2007 klesajúci, niekoľko krajín vykázalo nárast za rok 2007. V Estónsku a na Slovensku existuje trvalé zvyšovanie medzi všetkými štyrmi bodmi merania (1995 – 2007), zatiaľ čo Česko, Litva a Malta tiež vykazujú celkový narastajúci trend, keď sa berie celé obdobie vcelku.

Žiadna krajina nevykazuje trvalé znižovanie, ale Írsko a Spojené kráľovstvo vykazujú podstatný pokles v užívaní nelegálnych drog, keď sa berie do úvahy celé obdobie (pokles zhruba o 14 percentuálnych bodov), zatiaľ čo existuje aj mierny pokles na Faerských ostrovoch (pokles o 6 percentuálnych bodov v období 1995 – 2007). Treba poznamenať, že hoci Estónsko a Spojené kráľovstvo boli v roku 2007 na rovnakej úrovni prevalence (asi 28 %), dosiahli tento bod z opačných smerov: zvýšenie z 8 % v roku 1995 v prípade Estónska a zníženie zo 42 % v prípade Spojeného kráľovstva.

Nakoľko existuje vysoká vzájomná korelácia medzi užívaním nelegálnych drog a užívaním kanabisu na úrovni krajiny, je dosť prirodzené, že vývoj celoživotného užívania kanabisu je viac-menej rovnaký, ako je opísaný pre všetky nelegálne drogy vyššie. Chlapci vykazujú trochu vyššie miery užívania kanabisu v relatívne nedávnej dobe a rodový rozdiel sa v danom období nemenil.

Celkový dojem je taký, že zvýšenie užívania nelegálnych drog medzi rokmi 1995 a 2003 pozorované v krajinách ESPAD sa prinajmenšom zastavilo, ak sa dokonca neznížilo, najmä ak sa vezme do úvahy, že v žiadnej krajine neexistujú nárast v súčasnom užívaní kanabisu v období medzi rokmi 2003 a 2007.

Iné látky

Celoživotné užívanie upokojujúcich prostriedkov alebo sedatív, ktoré sa neviažu na lekársky predpis sa najčastejšie udávalo v Poľsku, Litve, Francúzsku a Monaku – kde asi 15 % žiakov udávalo takéto užívanie v prieskume v roku 2007 – zatiaľ čo najnižšie úrovne udávajú žiaci z Arménska, Rakúska, Ruska a Spojeného kráľovstva (0 – 2 %). V priemere niečo viac dievčat ako chlapcov uvádza užívanie látok, ktoré sa neviažu na lekársky predpis (8 % oproti 5 %) a v ôsmich najvyššie umiestnených krajinách to uviedlo dvakrát viac dievčat ako chlapcov. V takmer polovici krajín sa vôbec nedá hovoriť o rodovom rozdieli. Celkový trend bol medzi rokmi 1995 a 2007 takmer stabilný a toto platí pri pohľade na rody osobitne, ako aj pre jednotlivé krajiny.

Užívanie alkoholu spolu s tabletami („lieky“) s cieľom dostať sa do nálady uviedlo v priemere 6 % v roku 2007. Uviedlo to niečo viac dievčat ako chlapcov (8 % oproti 5 %). Táto veličina ukazuje určité podobnosti s inou veličinou, ktorá sa týka užívania spomenutých farmaceutických drog. Po prvé, podiel žiakov, ktorí uviedli celoživotnú prevalenciu pre tieto dve premenné, je viac-menej rovnaký. Po druhé, toto správanie je takmer stabilné v priebehu času, aspoň priemerne v tých krajinách, v ktorých sú k dispozícii údaje za všetky štyri vlny (s výnimkou stúpajúcich trendov zistených v Českej republike a Slovenskej republike a klesajúcich trendov vo Fínsku, v Švédsku a Spojenom kráľovstve). Po tretie a nakoniec, toto je ďalšia z veľmi mála premenných veličín, keď sú dievčatá v neustálej väčšine v priebehu času. Počas obdobia 1995 – 2007 boli dievčatá asi o päť percentuálnych bodov pred chlapcami. Krajinou s najvyššou prevalenciou celoživotného užívania alkoholu s tabletami bolo v roku 2007 Česko (18 %) a zvlášť nízke úrovne sa pozorovali v Arménsku a na Ukrajine (1 %).

Žiaci z Cypru, Ostrova Man, Malty a Slovinska udávajú najvyššie celoživotné prevalence inhalačných prostriedkov v roku 2007 (16 %), v porovnaní s iba 3 % v Bulharsku, Litve a na Ukrajine. Priemer celoživotného užívania inhalačných prostriedkov za všetky krajiny ESPAD je 9 % a neexistujú žiadne rodové rozdiely na súhrnnej úrovni. Miery užívania počas uplynulých 12 mesiacov a počas uplynulých 30 dní

sledujú pomerne dobre miery celoživotného užívania v jednotlivých krajinách. Nepozorovala sa žiadna geografická schéma – najvyššie miery užívania inhalačných prostriedkov sú udávané z rôznych častí Európy. Údaje o celoživotnej prevalencii zostávajú relatívne stabilné počas obdobia 1995 – 2007 medzi krajinami s údajmi za všetky štyri vlny. Najväčšie poklesy nastali v Litve a Spojenom kráľovstve (zníženie asi o 12 percentuálnych bodov) a opačný vývoj je výrazný pre Fínsko a Slovensko (zvýšenie o 6 percentuálnych bodov).

Záverečné poznámky

Na individuálnej úrovni je známe, že často existuje vzťah medzi užívaním rôznych látok. V údajoch z roku 2007 sú zjavné súvislosti medzi užívaním rôznych látok na súhrnnej úrovni krajiny a možno konštatovať, že v krajinách, v ktorých mnoho žiakov uvádza súčasne (počas uplynulých 30 dní) užívanie alkoholu a intoxikáciu, pravdepodobne viac žiakov bude uvádzať skúsenosť s nelegálnymi drogami, inhalačnými prostriedkami a užívaním alkoholu spolu s tabletami a naopak. Užívanie upokojujúcich prostriedkov alebo sedatív, ktoré sa neviažu na lekársky predpis však nevykazuje na súhrnnej úrovni krajiny žiadnu koreláciu s užívaním spomenutých látok.

Na základe deviatich hlavných premenných vznikol prehľad o výsledkoch za rok 2007 podľa krajín: konzumácia akéhokoľvek alkoholického nápoja počas uplynulých 12 mesiacov, opitosť počas uplynulých 12 mesiacov, objem alkoholu (100 % alkoholu) skonzumovaný počas posledného dňa pitia, fajčenie cigariet počas uplynulých 30 dní, celoživotné užívanie marihuany alebo hašišu (kanabisu), celoživotné užívanie iných nelegálnych drog než kanabis, celoživotné užívanie inhalačných prostriedkov, celoživotné užívanie nepredpísaných utišujúcich prostriedkov alebo sedatív a celoživotné užívanie alkoholu spolu s tabletami, v snahe dostať sa do nálady.

Miery prevalence v jednotlivých krajinách pre hlavné premenné sú porovnávané s priemerom za všetky krajiny. Krajinami, ktoré sa umiestnili nad priemerom alebo v jeho blízkosti pre väčšinu z deviatich meraní, sú Rakúsko, Česko, Dánsko (obmedzená porovnateľnosť), Nemecko (7 spolkových krajín), Ostrov Man, Slovensko a Spojené kráľovstvo. Krajinami s výsledkami väčšinou v blízkosti priemeru alebo pod ním sú Arménsko, Cyprus, Grécko, Island, Portugalsko a Rumunsko. Faerské ostrovy môžu byť tiež zahrnuté do tohto zoznamu, aj keď v ich prípade chýbajú informácie o dvoch premenných.

Dve geograficky vzdialené krajiny, Arménsko a Ostrov Man, sú najvzdialenejšími krajinami v súvislosti s užívaním látok. Pre všetky hlavné porovnávané premenné boli úrovne uvádzané arménskymi žiakmi výrazne pod priemerom, zatiaľ čo žiaci z Ostrova Man boli výrazne nad priemerom v prípade všetkých meraní okrem dvoch. Napríklad na Ostrove Man uvádza opitosť počas uplynulých 12 mesiacov, celoživotné užívanie kanabisu alebo užívanie inej drogy ako kanabis približne desaťkrát viac žiakov v porovnaní s arménskymi žiakmi.

Päť zo siedmich uvedených krajín, ktoré sa umiestnili vysoko v piatich hlavných premenných, navzájom susedia a nachádzajú sa relatívne v strede Európy. Ostatné dve krajiny, Ostrov Man a Spojené kráľovstvo, navzájom susedia ale nie s tými, ktoré sú vzdialené od iných krajín s vysokou prevenciou. Šesť krajín (sedem s Faerskými ostrovmi) vykazuje nízke miery prevalencie v hlavných premenných. Tieto krajiny nie sú zoskupené. Naopak, nachádzajú sa od seba pomerne ďaleko a rozprestierajú sa po celej Európe. S výnimkou Rumunska sa krajiny s nízkou prevenciou nachádzajú na hraniciach európskeho kontinentu.

Trendy celkového užívania látok vo všetkých krajinách s údajmi zo všetkých štyroch vln ukazujú mierne odlišný vývoj v závislosti od premennej, ktorá je v centre záujmu. Zníženie fajčenia cigariet v priebehu uplynulých 30 dní je pozorovateľné za celé obdobie. Rodový rozdiel bol v roku 1995 štyri percentuálne body, ale tento malý rozdiel úplne zmizol v roku 2007. Stúpajúci trend v období od 1995 do 2003 v celoživotnom užívaní nelegálnych drog – prevažne kanabisu – sa zastavil; číselný údaj za rok 2007 je o tri percentuálne body nižší ako číselný údaj za rok 2003. Užívanie alkoholu počas minulých 12 mesiacov, celoživotné užívanie utišujúcich prostriedkov, ktoré sa neviažu na lekárske predpis alebo sedatív, celoživotné užívanie alkoholu spolu s tabletkami a celoživotné užívanie inhalačných prostriedkov nevykazuje takmer vôbec žiadne zmeny počas všetkých štyroch vln. V rodových rozdieloch nie sú evidentné žiadne zmeny týkajúce sa nelegálnych drog alebo iných uvedených látok.

Stúpajúci trend je však výrazný pre príležitostné nadmerné pitie v období 1995 – 2007 (zvýšenie o 9 percentuálnych bodov), čo sa väčšinou vysvetľuje zvýšenými mierami prevalencie vykazovaných dievčatami vo viacerých krajinách. Väčšina zistení týkajúcich sa užívania látok vykazuje teraz v priemere nedávny (2003 – 2007) stabilný alebo mierne klesajúci trend s výnimkou príležitostného nadmerného pitia.

Takže celkový dojem z dlhodobých zmien užívania látok medzi žiakmi ESPAD, podľa krajín ktoré majú takéto údaje k dispozícii, je dojemom zlepšenej situácie okrem údajov o príležitostnom nadmernom pití, ktorý vykazuje zvýšenie počas celého obdobia.

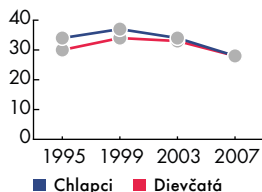
Trendy v jednotlivých krajinách sa však od celkového dojmu môžu odlišovať. V súvislosti s nedávnymi zmenami žiaci v Belgicku (Flámsku), na Islande, v Írsku, vo Švajčiarsku a v Spojenom kráľovstve sú často náchylní udávať znížené úrovne užívania látok pre viaceré premenné. Krajinami s aktuálnym nárastom sú Lotyšsko a Slovensko. Rôznorodý vývoj je evidentný vo Francúzsku, v Portugalsku a Slovinsku, v ktorých premenné o alkohole vykazujú stúpajúce trendy spolu s viacerými poklesmi pre iné látky, napríklad užívania nelegálnych drog. Opačná situácia je pozorovaná v Litve a Rusku (Moskva), kde užívanie alkoholu a fajčenie cigariet klesá zároveň so nárastom v užívaní nelegálnych drog.

Mohli by sa spomenúť aj niektoré dlhodobé trendy v krajinách. Príkladom krajiny, pre ktorú väčšina údajov o užívaní látok nepredstavuje vôbec žiadne zvýšenia vo všetkých štyroch prieskumoch, je Spojené kráľovstvo. V skutočnosti u väčšiny porovnávaných premenných britskí žiaci ukazujú zníženú alebo prinajmenšom stabilizovanú situáciu. Príkladmi iných krajín s aspoň celkovo stabilizovanou situáciou a s klesajúcim trendom pre viaceré premenné počas celého obdobia sú Fínsko, Island, Írsko a Švédsko.

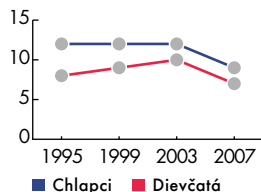
Krajiny, ktoré ukazujú skôr stúpajúce ako klesajúce dlhodobé trendy, sú Česko a Slovensko. Do určitej miery je to aj prípad Estónska a Litvy, hoci údaje z najnovšej vlny v roku 2007 niekedy poukazujú na stabilizovanú situáciu (ale nie návrat k nižším úrovňam pozorovaných v deväťdesiatych rokoch minulého storočia). Krajiny, ktoré ukazujú dlhodobé poklesy v užívaní látok, sa často nachádzajú v západnej Európe a krajiny, ktoré ukazujú zvýšenia, sa často nachádzajú vo východnej Európe. Toto platí najmä pre nedávne zvýšenia medzi rokmi 2003 a 2007.

V krátkosti, vývoj trendov počas 12 rokov projektu ESPAD svedčí o poklese fajčenia vo väčšine krajín. Situácia je viac-menej rovnaká v súvislosti s pitím alkoholu počas uplynulých 12 mesiacov a uplynulých 30 dní. Na druhej strane príležitostné nadmerné pitie vykazuje malé, ale trvalé zvyšovanie počas celého obdobia. V užívaní nelegálnych drog stále prevláda užívanie kanabisu. Štyri zo šiestich krajín, ktoré mali najvyššiu prevenciu v

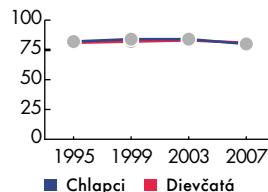
Zhrnutie číselných údajov. Trendy v údajoch o užívaní 16 látok podľa pohlavia. 1995–2007. Priemerné percentá 17 – 20 krajín, ktoré poskytli údaje o trende pre každú premennú.

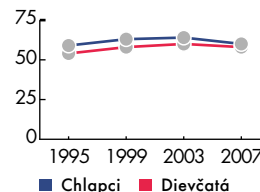
Fajčenie cigariet počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995–2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

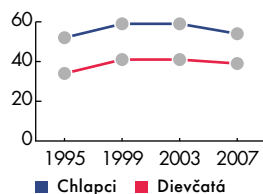
Denné fajčenie cigariet vo veku 13 rokov alebo v mladšom veku podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

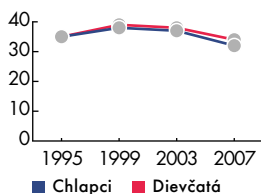
Pitie akéhokoľvek alkoholického nápoja počas uplynulých 12 mesiacov podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 19 krajín.

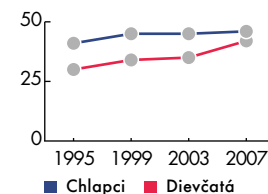
Pitie akéhokoľvek alkoholického nápoja počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 19 krajín.

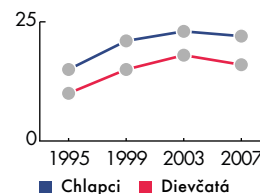
Konzumácia piva počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

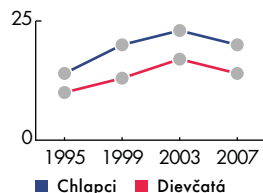
Konzumácia vína počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

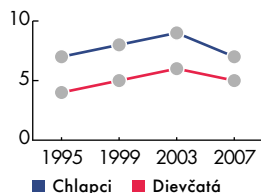
Podiel tých, ktorí udávali, že vypili päť alebo viac pohárov pri jednej príležitosti počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery zo 17 krajín.

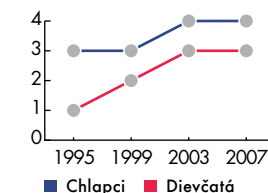
Celoživotné užívanie akejkoľvek nelegálnej drogy podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

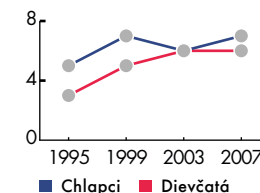
Celoživotné užívanie marihuany alebo hašišu podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

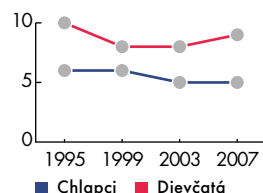
Užívanie marihuany alebo hašišu počas uplynulých 30 dní podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 19 krajín.

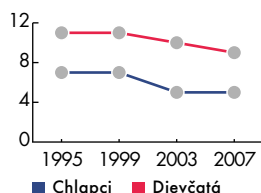
Užívanie kanabisu vo veku 13 rokov alebo v mladšom veku podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 19 krajín.

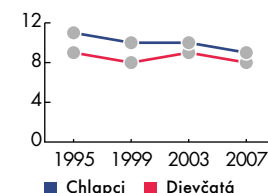
Celoživotné užívanie akejkoľvek nelegálnej drogy inej ako marihuana alebo hašiš podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

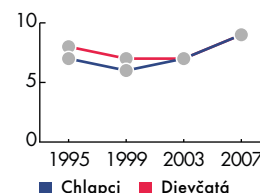
Celoživotné užívanie utišujúcich prostriedkov alebo sedatív bez lekárskeho predpisu podľa pohlavia. 1995 – 2007. Percentá. Priemery z 20 krajín.

Celoživotné užívanie alkoholu spolu s tabletami podľa pohlavia. 1995–2007. Percentá. Priemery zo 17 krajín.

Celoživotné užívanie inhalačných prostriedkov podľa pohlavia. 1995–2007. Percentá. Priemery z 18 krajín.

Celoživotná abstinencia užívania tabaku, alkoholu, utišujúcich látok alebo sedatív a nelegálnych drog. 1995 – 2007. Percentá. Priemery zo 17 krajín.

prípade kanabisu v roku 2003, ukazujú pokles v roku 2007, a žiadna krajina nevykazuje zvýšenie v súčasnom (uplynulých 30 dní) užívaní kanabisu. Celkový dojem v súvislosti s užívaním nezákonných drog je taký, že stúpajúci trend medzi rokmi 1995 a 2003 sa teraz zastavil, pričom číselné údaje z roku 2007 sú mierne nižšie ako v roku 2003.

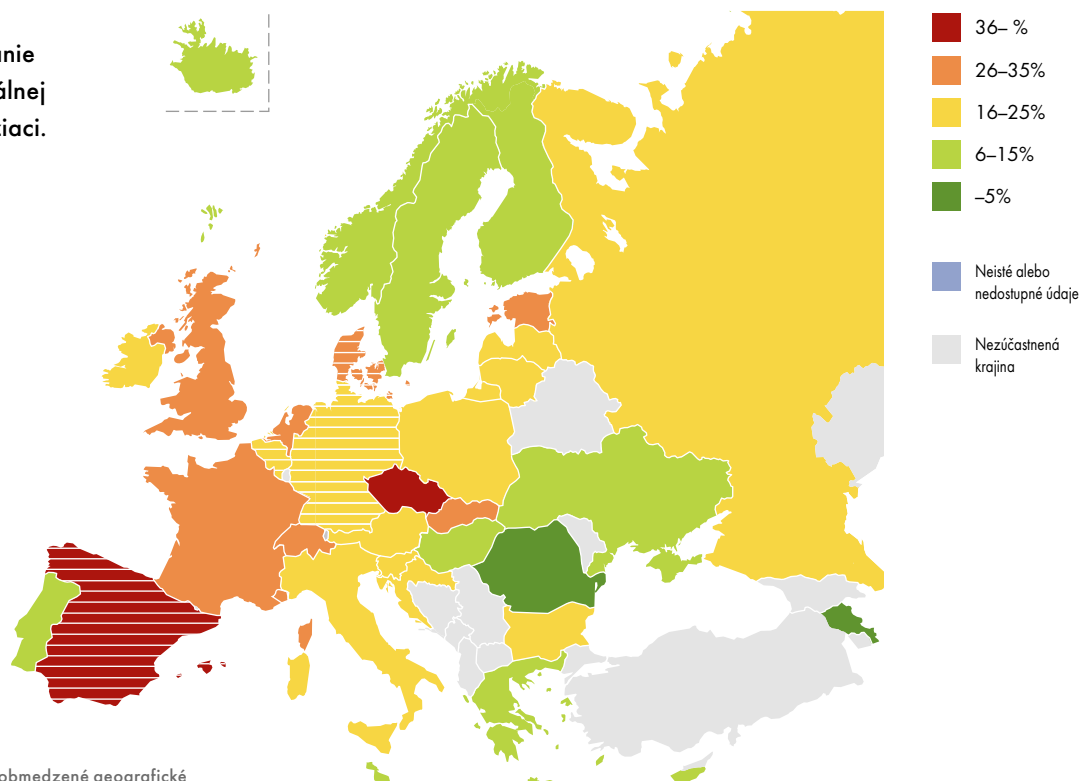
Štvrtý zber údajov ESPAD v roku 2007 poskytol množstvo nových a dôležitých informácií o zmenách v užívaní látok žiakmi. Čím bude viac zberov údajov, ktoré budú nasledovať v budúcnosti, tým jasnejšie trendy budú zobrazené. Už sa

tešíme na nasledujúci prieskum, aby sme zistili, či posun v trende užívania nelegálnych drog a pokles vo fajčení cigariet bude pokračovať a či príležitostné nadmerné pitie sa stane naďalej bežnejším. Nasledujúci zber údajov bude zaujímavý nielen z tohto dôvodu, ale aj preto, že bude prvou následnou štúdiou v nových krajinách (Arménsko a Monako), ako aj v prípade piatich nových krajín, ktoré sa zúčastnili na mimoriadnom zbere údajov v roku 2008. Dúfame, že do nasledujúceho prieskumu sa zapojí ešte viac európskych krajín, okrem vyše 40 krajín, ktoré už sú súčasťou projektu ESPAD.

Hlavné údaje, ktoré sa vzťahujú na drogy

Obrázok 1a

Celoživotné užívanie akejkoľvek nelegálnej drogy ^(*). Všetci žiaci. 2007. Percentá.

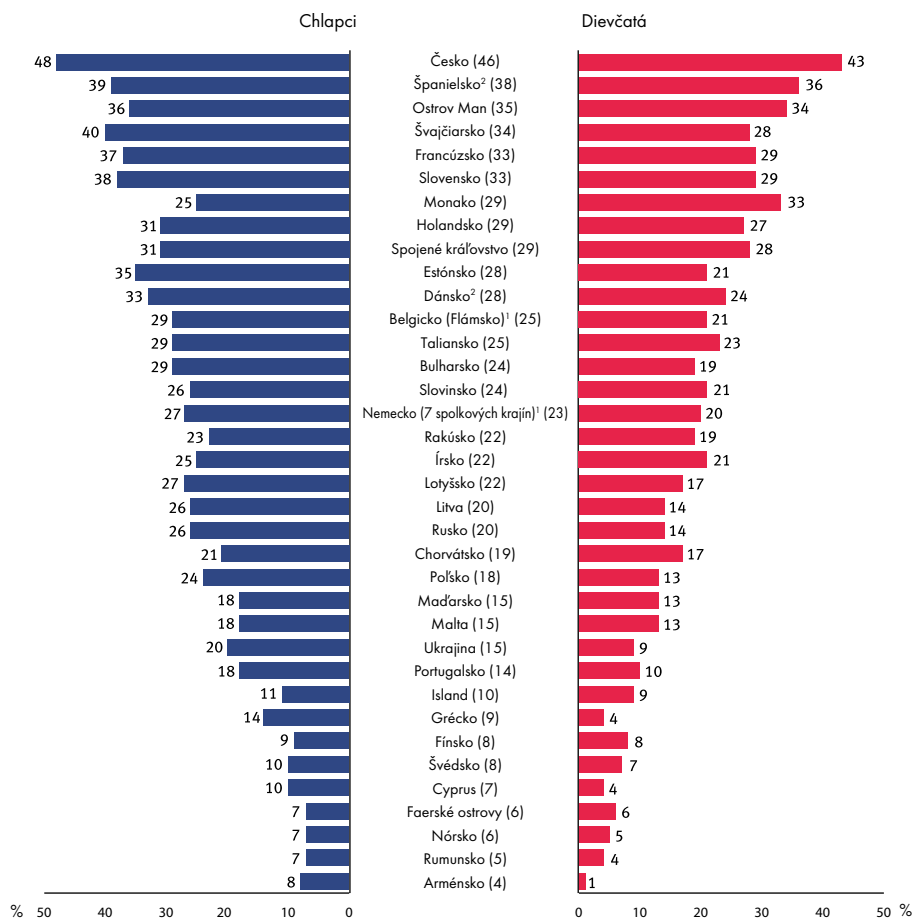
(¹) Belgicko a Nemecko: obmedzené geografické pokrytie.

(²) Dánsko a Španielsko: obmedzená porovnateľnosť.

(^{*}) Výraz „akákoľvek nelegálna droga“ zahŕňa kanabis, extázu, amfetamíny, LSD alebo iné halucinogénne látky, crack, kokaín a heroín.

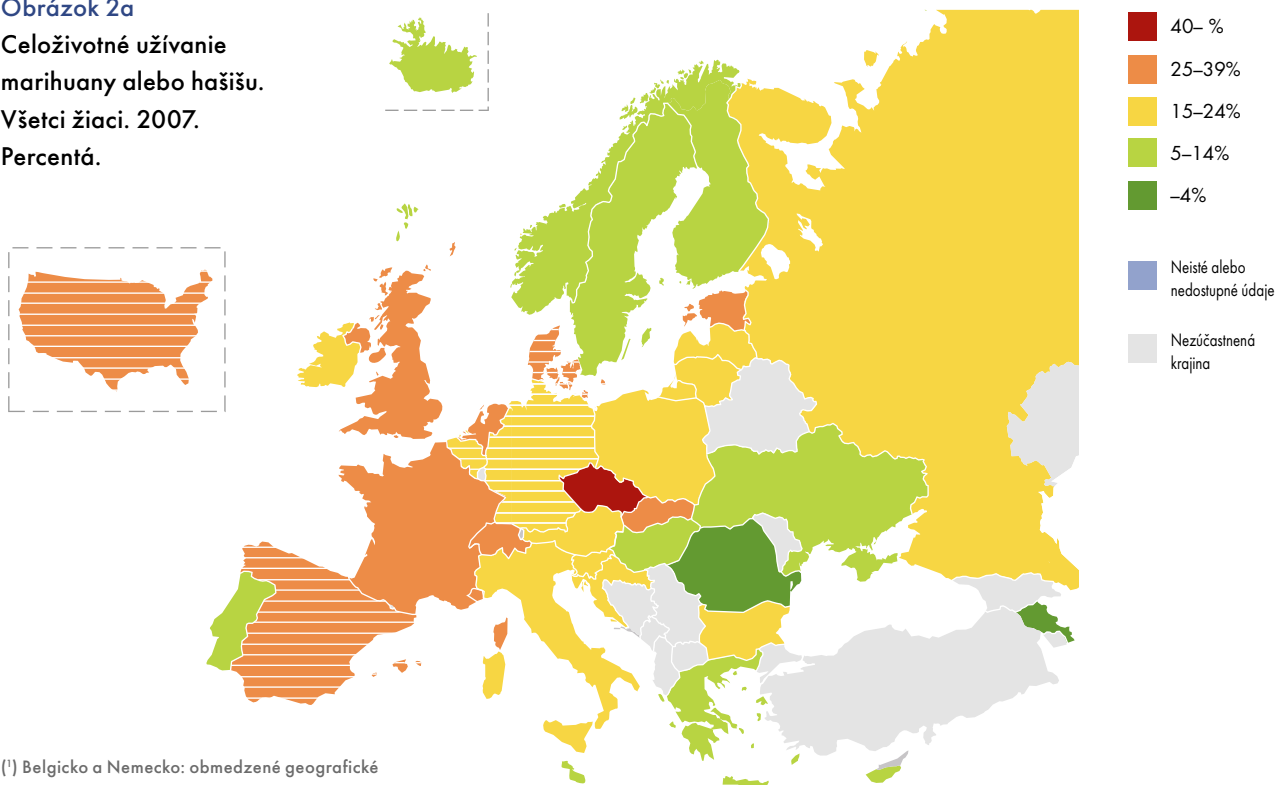
Obrázok 1b

Celoživotné užívanie akejkoľvek nelegálnej drogy ^(*) podľa pohlavia. 2007. Percentá.

Obrázok 2a

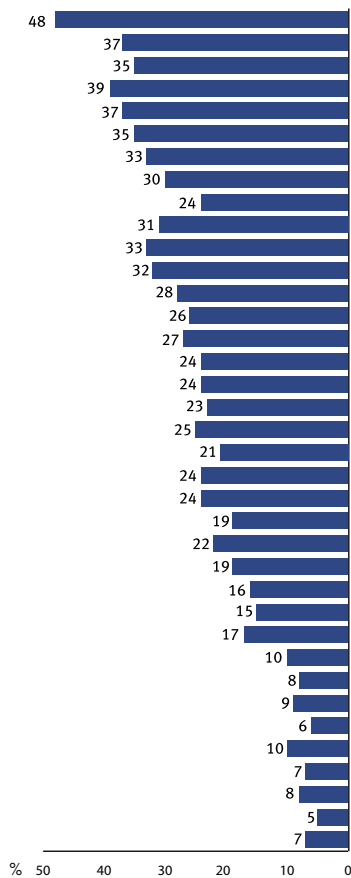
Celoživotné užívanie
marihuany alebo hašišu.
Všetci žiaci. 2007.
Percentá.

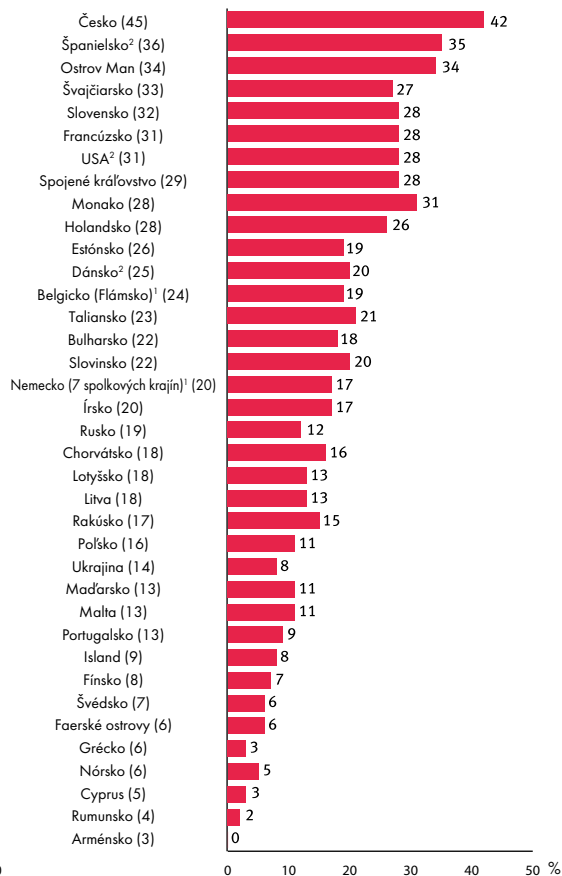
(¹) Belgicko a Nemecko: obmedzené geografické pokrytie.

(²) Dánsko, Španielsko a USA: obmedzená porovnateľnosť

Chlapci

Dievčatá

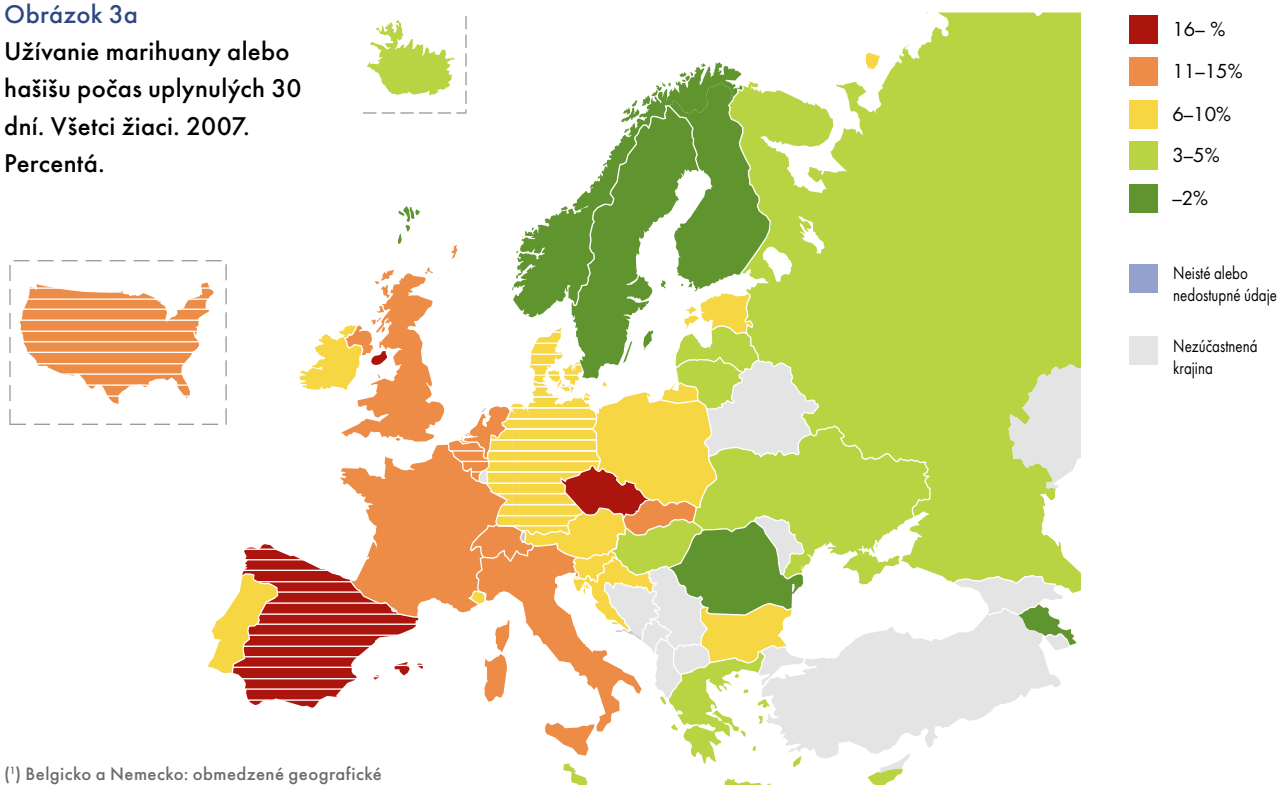
Obrázok 2b

Celoživotné užívanie
marihuany alebo hašišu podľa
pohlavia. 2007. Percentá.

Obrázok 3a

Užívanie marihuany alebo
hašišu počas uplynulých 30
dní. Všetci žiaci. 2007.

Percentá.

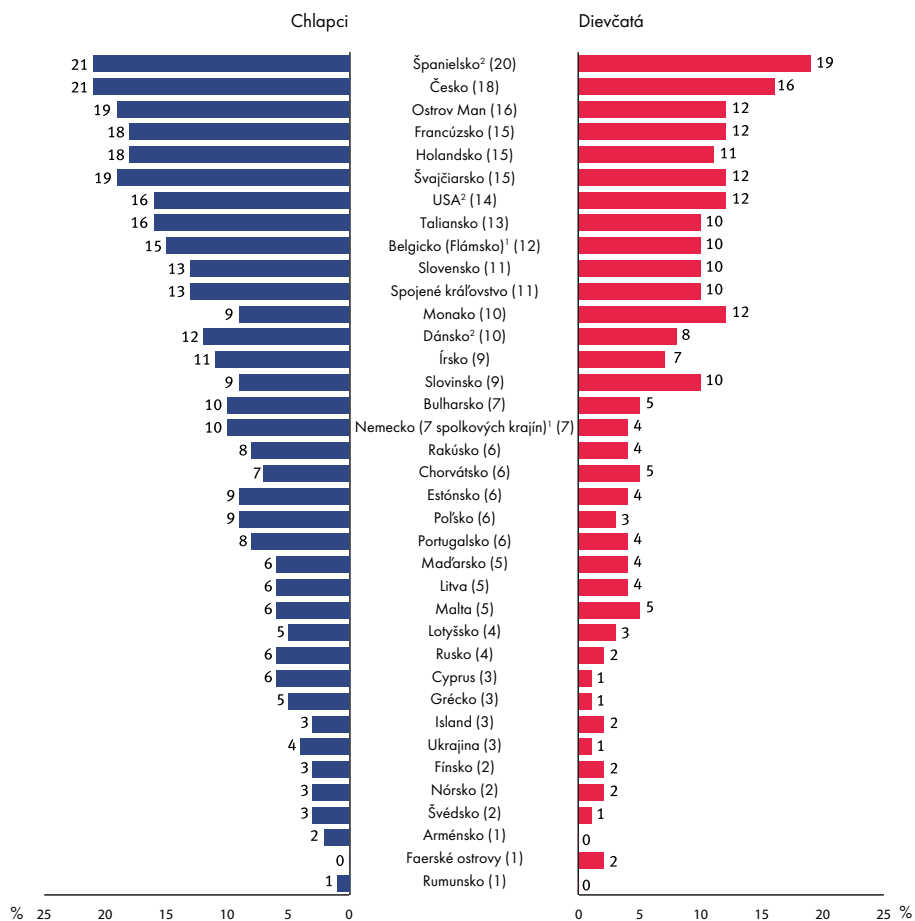
(¹) Belgicko a Nemecko: obmedzené geografické
pokrytie.

(²) Dánsko, Španielsko a USA: obmedzená
porovnateľnosť.

Obrázok 3b

Užívanie marihuany alebo
hašišu počas uplynulých 30 dní
podľa pohlavia. 2007.

Percentá.

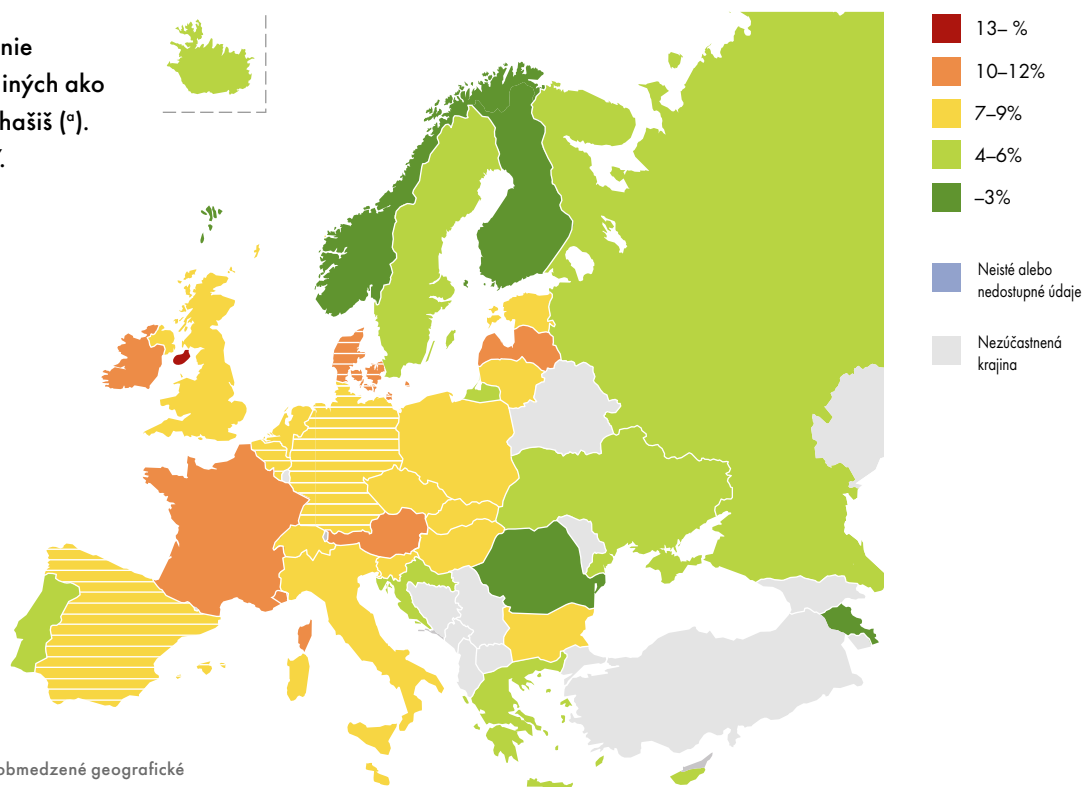

Obrázok 4a

Celoživotné užívanie
nelegálnych drog iných ako
marihuana alebo hašiš^(a).

Všetci žiaci. 2007.

Percentá.

(¹) Belgicko a Nemecko: obmedzené geografické pokrytie.

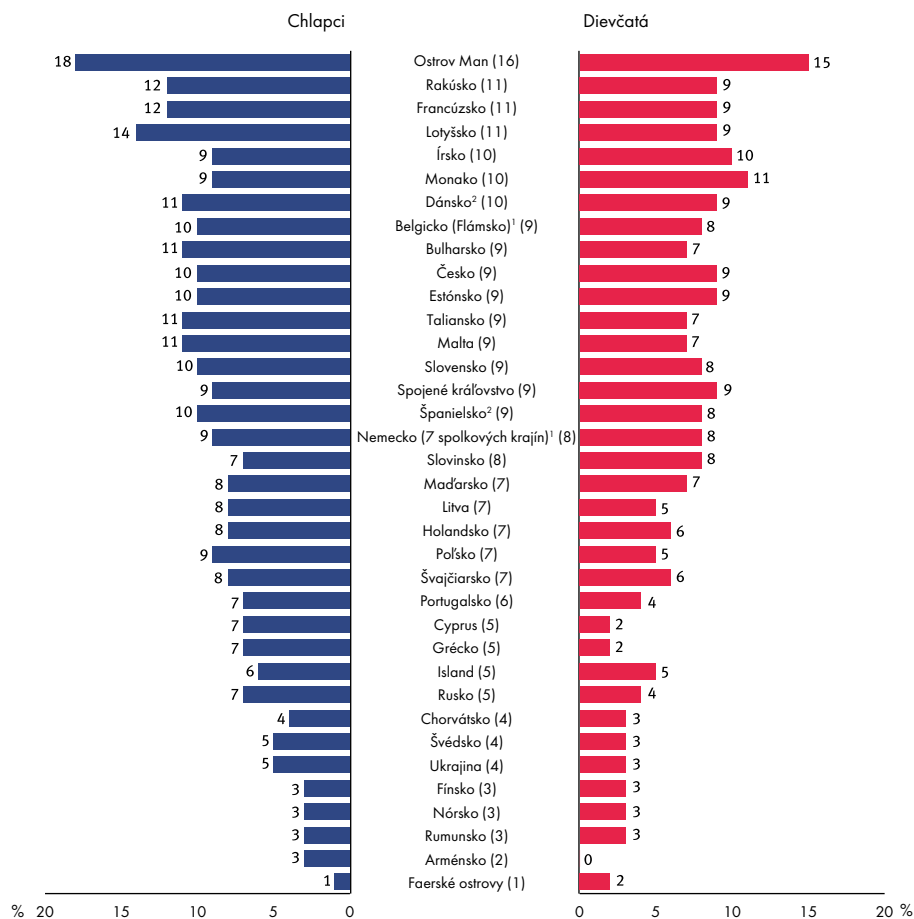
(²) Dánsko a Španielsko: obmedzená porovnateľnosť.

(^a) Výraz „akákoľvek ilegálna droga“ zahŕňa kanabis, extázu, amfetamíny, LSD alebo iné halucinogénne látky, crack, kokaín a heroín.

Obrázok 4b

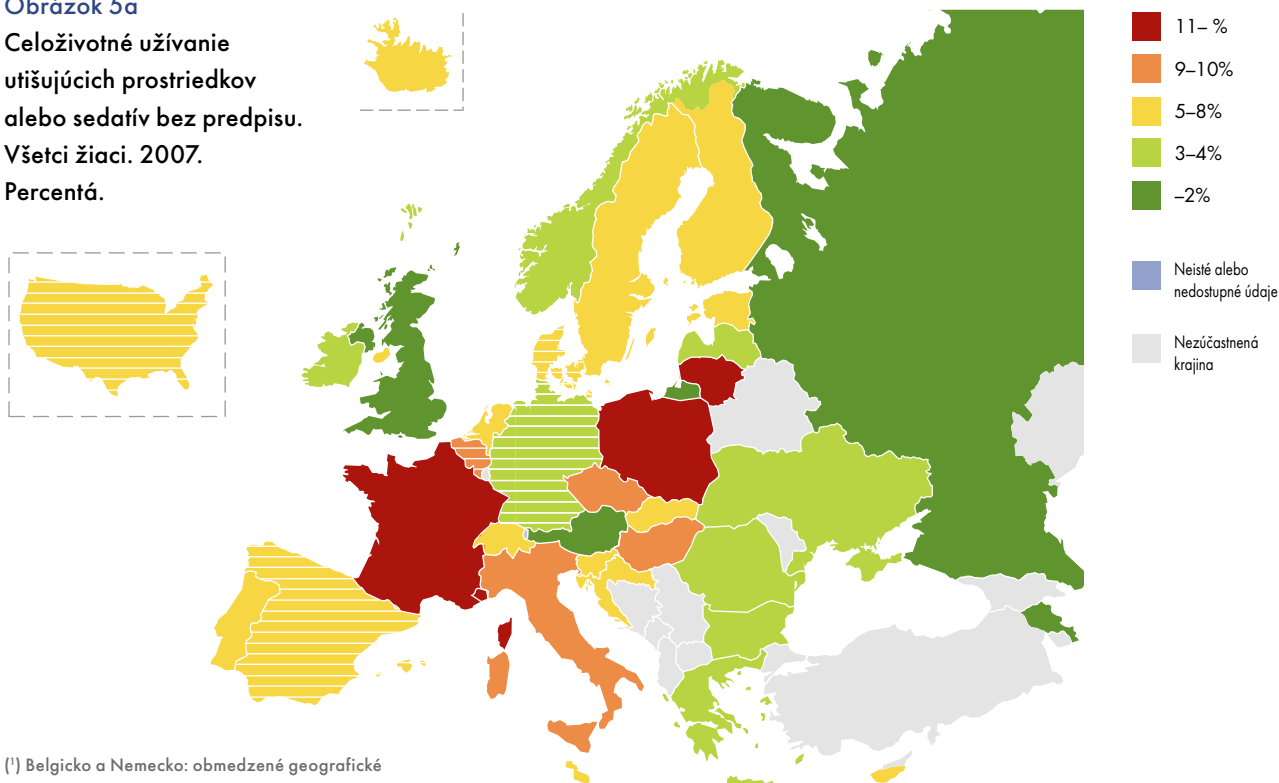
Celoživotné užívanie
nelegálnych drog iných ako
marihuana alebo hašiš^(a)
podľa pohlavia. 2007.

Percentá.

Obrázok 5a

Celoživotné užívanie
utišujúcich prostriedkov
alebo sedatív bez predpisu.
Všetci žiaci. 2007.
Percentá.

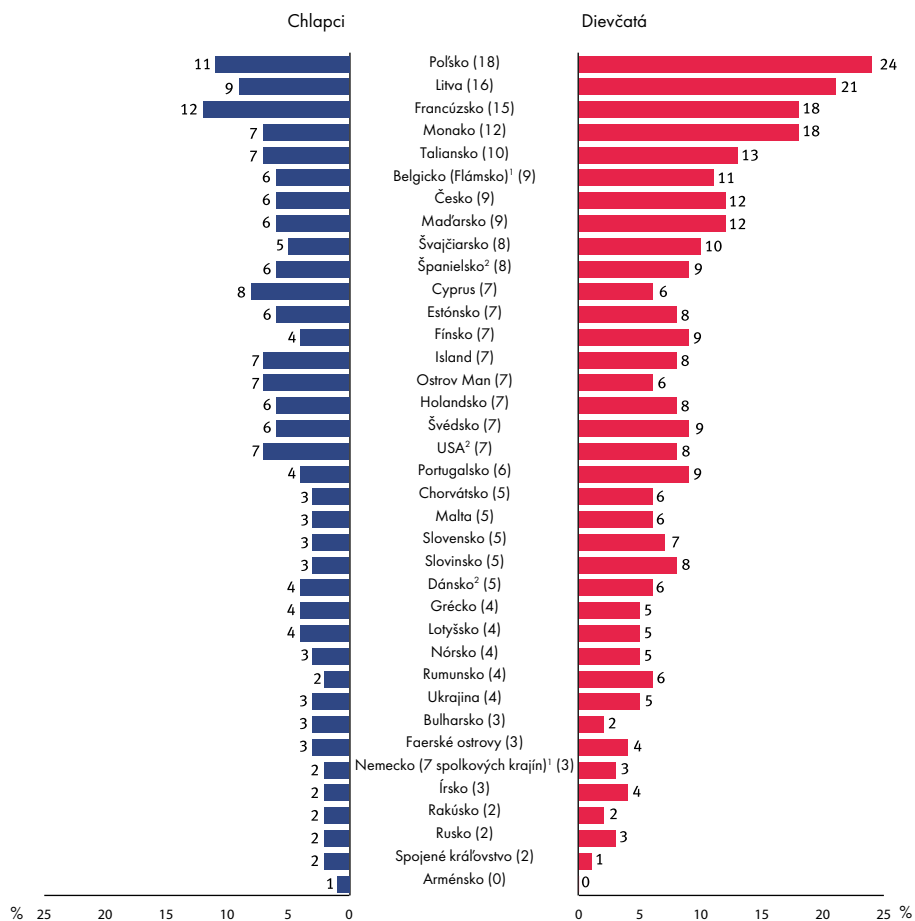

(¹) Belgicko a Nemecko: obmedzené geografické pokrytie.

(²) Dánsko, Španielsko a USA: obmedzená porovnateľnosť.

Obrázok 5b

Celoživotné užívanie
utišujúcich prostriedkov alebo
sedatív bez predpisu podľa
pohlavia. 2007. Percentá.

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť

Zhrnutie — Správa ESPAD za rok 2007

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločností

2009 — 18 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9168-371-0

Informácie o agentúre EMCDDA a projekte ESPAD

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) je jednou z decentralizovaných agentúr Európskej únie. Bolo zriadené v roku 1993 so sídlom v Lisabone a je hlavným zdrojom komplexných informácií o drogách a drogovej závislosti v Európe.

Agentúra EMCDDA zbiera, analyzuje a rozširuje faktické, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o drogách a drogovej závislosti. Cieľovej skupine tak poskytuje dôkazmi podložený obraz o drogovom fenoméne na európskej úrovni.

Európsky projekt prieskumu na školách zameraný na alkohol a iné drogy (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) je výsledkom spoločného úsilia nezávislých výskumných tímov vo viac ako 40 európskych krajinách, vďaka čomu sa stal najväčším nadnárodným projektom na svete zameraným na používanie látok u dospievajúcej mládeže.

Projekt ESPAD bol založený v roku 1993 na základe iniciatívy Švédskej rady pre informácie o alkohole a drogách (Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs, CAN) a s podporou skupiny Pompidou v Rade Európy. Cvičný prvý zber dát sa uskutočnil v 26 krajinách v roku 1995. Správa ESPAD z roku 2007 predkladá výsledky zo štvrtej vlny, ktorá sa uskutočnila v 35 krajinách počas roku 2007.

Toto viacjazyčné zhrnutie je výsledkom rámcovej spolupráce, ktorá existuje medzi agentúrou EMCDDA a projektom ESPAD. Jeden z našich spoločných cieľov je rozšíriť prístup k informáciám a expertízam týkajúcich sa užívania alkoholu a iných drog u žiakov, ktoré sú výsledkom projektu ESPAD a zlepšiť dostupnosť, kvalitu a porovnateľnosť údajov z prieskumu na školách.

Úrad pre publikácie
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-9168-371-0

9 789291 683710